



DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.
R-7/2007

Vår ref
07/5320 C EAa/SBP

Dato
06.12.2007

RETNINGSLINJER FOR MATERIALE TIL REGJERINGENS FØRSTE KONFERANSE OM STATSBUJSJETTET FOR 2009

1. INNLEDNING

Regjeringen vil på budsjettkonferansen 9.-11. mars 2008 fastsette rammer for forslag til statsbudsjett for 2009. Dette rundskrivet gir retningslinjene for det materialet departementene skal forberede før budsjettbehandlingen i Regjeringen. Der det er foretatt annet enn språklige forandringer, er dette markert med strek i marginen.

Finansdepartementet tar sikte på at det skal utarbeides:

- et i størst mulig grad administrativt omforent konsekvensjustert budsjett
- oversikt over fagdepartementenes forslag til nye og større satsinger på politisk høyt prioriterte områder
- oversikt over mulige budsjetttiltak for å tilpasse statsbudsjettets utgiftsside og skape rom for eventuelle nye satsinger
- foreløpig oversikt over flerårige budsjettkonsekvenser for perioden 2010-2012.

Fristen for innsending av konsekvensjustert budsjett til Finansdepartementet er satt til mandag 14. januar 2008, slik at det før budsjettkonferansen er tid til kontakt på administrativt nivå mellom fagdepartementene og Finansavdelingen om konsekvensjusteringen. Forslag om nye og større satsinger satsingstiltak må fremmes innen mandag 28. januar 2008.

Materialet sendes til Finansdepartementet i papirversjon, samt på en diskett som også inneholder forslaget til konsekvensjustert budsjett og satsingsforslag, jf. nærmere omtale i vedlegget om tekniske direktiver.

Utgangspunktet for alt materiale er saldert budsjett 2008. Finansdepartementet v/Finansavdelingen vil være behjelpelig med å skaffe utskrift av det salderte budsjettet. Kontaktperson er Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

2. KONSEKVENSJUSTERT BUDSJETT

2.1 Generelt

Det er viktig at forslaget til konsekvensjustert budsjett gir en mest mulig korrekt vurdering av det enkelte departements framtidige utgifter og inntekter.

Konsekvensjusteringen har som formål å gi et grunnlag for fastlegging av det enkelte departements budsjetttrammer. Konsekvensjusteringen legger i seg selv ikke føringer på de konkrete bevilgninger som foreslås på enkeltposter. Viktige unntak fra dette er regelstyrte ordninger og bevilgningene i postgruppen 90-99, der det konsekvensjusterte beløpet skal være et best mulig anslag på den forventede bevilgningen.

Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides ved konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag (jf. avsnitt 3), og realitetsvurderes i den sammenheng.

Konsekvenser av tilsagnsfullmakter, bestillingsfullmakter eller andre særskilte romertallsvedtak i Stortinget forutsettes vanligvis dekket innenfor uforandret budsjetttramme for påfølgende år. Det må gis særskilt begrunnelse dersom et departement foreslår at bestillinger eller andre forpliktelser må føre til økt bevilgning.

Finansdepartementet vil be departementene være oppmerksom på hensynet til realistisk budsjettering allerede fra første fase i arbeidet med statsbudsjettet for 2009.

2.2 Driftspostene (01-29)

Ved konsekvensjusteringen av driftspostene skal en som hovedregel videreføre samme nominelle beløp som i saldert budsjettet 2008. Dette gjelder ikke tidsbegrensede aktiviteter som helt eller delvis skal utfases i 2009. Da må beløpene i de påfølgende år reduseres tilsvarende.

2.3 Bygge-, anleggs- og utstyrsposter (30-49)

For enkeltstående bygg med tilhørende utstyr, oppføres forslag til bevilgning for prosjektering og byggearbeid som er i gang eller skal settes i gang i 2008, etter planlagt framdrift. Det føres ikke opp forslag til bevilgning til igangsetting av nye bygg i 2009, jf. nærmere omtale under avsnitt 4.

For videreføringsbevilgningene under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg gjøres anslag over samlet behov for bevilgninger til videreføring av allerede igangsatte byggeprosjekter i tråd med planlagt framdrift. Det skal legges ved spesifisert oversikt over kostnadsramme, styringsramme, benyttet bevilgning, bevilgning i budsjettåret, samt gjenstående bevilgningsbehov for hvert enkelt byggeprosjekt som inngår i bevilgningsanslagene.

For store nyinnkjøp utenom nybygg, og for post 45 (Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold), skal en føre opp samme nominelle beløp som i saldert budsjett 2008 dersom det ikke foreligger store engangstiltak.

Større anleggsvirksomhet skal normalt føres opp med samme nominelle beløp som i saldert budsjett 2008.

2.4 Overføringspostene (50-89)

Under regelstyrte ordninger skal det prognoseteknisk beste beløpsanslag føres opp i det konsekvensjusterte budsjettet, gitt at de lover, tilskuddsregler, tilskuddssatser og forskrifter mv. som er lagt til grunn i budsjettet for 2008, holdes uendret i 2009-2012. Det skal blant annet tas hensyn til demografiske faktorer og prognoser for utviklingen i antall stønadsenheter hvor ytelsen følger pliktmessig, f.eks. av antall mottakere, pensjonister, elever/studenter som mottar lån/stipend mv.

Rammebudsjettering krever at det legges stor vekt på arbeidet med å framskrive utgiftene forutsatt uendret regelverk. De viktigste beregningsmessige forutsetningene må spesifiseres. Også for utgifter som ikke er pliktmessige, kan det foreligge et behov for å forbedre prognoseteknikkene. Det oppfordres derfor til å videreutvikle prognosemodellene for de store overføringsordningene. Det er viktig at de benyttede prognosemodellene beskrives kort, samtidig som det oppgis referanser til mer fullstendig dokumentasjon.

For folketrygden skal anslagene fra Beregningsgruppen for folketrygden legges til grunn i konsekvensjustert budsjett. Disse anslagene baseres på innspill fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Utgiftene til næringsavtaler og rammetilskudd til kommunene føres opp med uendret nivå, dersom det ikke er fattet vedtak som tilsier en annen utvikling. I tilfeller der konsekvensjusteringen av postene 60-69 viser vesentlige endringer, må virkningen for eventuelle kommunale egenandeler beregnes, jf. avsnitt 5.1.

Overføringsbevilgninger som må anses som engangstiltak i 2008, videreføres ikke.

2.5 Utlån, statsgjeld mv. (90-99)

Postgruppen 90-99 skal konsekvensjusteres etter en vurdering av hva som er et realistisk bevilgningsbehov i de kommende år.

2.6 Inntekter

Departementenes inntektsposter skal også konsekvensjusteres. Der hvor det er direkte sammenheng mellom bestemte inntekter og utgifter, må inntektsanslaget økes i tråd med økningen på utgiftssiden.

2.7 Statsbankene

Til Regjeringens første budsjettkonferanse om 2009-budsjettet ber en om følgende innspill om statsbankene:

- Konsekvensjustert budsjett; Oppdaterte anslag på de kapitler og poster som refererer seg til statsbankenes innlånsvirksomhet for årene 2009 - 2012. Bevilgningsforslagene skal baseres på saldert budsjett 2008.
- Nye satsingsforslag; Eventuelle forslag til endrede innvilgningsrammer.

I tillegg til ovennevnte bes det om følgende informasjon for årene 2009-2012 om de enkelte statsbankene:

Husbanken

- Gjennomsnittlig utestående lån
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forventet tap på utlån dersom det ikke er samsvar mellom forslag til bevilgning til tapsfond og faktiske forventede tap.

Innovasjon Norge

Lavrisikolåneordningen og risikolåneordningene

- Gjennomsnittlig innlån fra staten
- Fordelingen mellom korte og lange innlån
- Anslag for innvilgninger av landsdekkende og distriktsrettede risikolån i 2009-2012
- Gjennomsnittlig utestående lån til landbruksformål og fordelingen mellom fast og flytende rente for disse lånene.

Statens lånekasse for utdanning

- Gjennomsnittlig utestående lån (rentebærende og ikke-rentebærende lånemasse)
- Fordelingen mellom fast og flytende rente
- Renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renteinntekter fra lånetakerne
- Forutsetningene som ligger bak beregning av renter til staten.

Det vil bli sendt ut brev med nye renteforutsetninger for årene 2009-2012 i uke 2 i 2008.

2.8 Flerårige budsjettkonsekvenser

I statsbudsjettet for 2009 skal flerårige budsjettkonsekvenser for perioden fra 2010-2012 framstilles. Budsjettkonsekvensene skal synliggjøres gjennom helhetlige budsjettframskrivninger av budsjettets utgifter og inntekter. Dette innebærer at budsjettframskrivingene skal vurderes for alle poster i budsjettet. På den bakgrunn bes det om at departementene utarbeider budsjettframskrivninger for perioden fra 2010 til 2012.

Erfaringer viser at det rent teknisk er mest hensiktsmessig å benytte saldert budsjett som grunnlag for konsekvensjusteringen. Finansdepartementet ber derfor om at det i framskrivingene for perioden 2010-2012 tas utgangspunkt i saldert budsjett for 2008.

Finansdepartementet vil be departementene være spesielt oppmerksomme på følgende forhold ved utarbeidelse av budsjettframskrivingene for budsjettårene 2010-2012:

- Utgifter til regelstyrte ordninger framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. For de store utgiftspostene (praktisk avgrenset til 500 mill. kroner) må forutsetningene i prognosene beskrives kort, jf. pkt. 2.4.

- Forslag om økning som bygger på politiske prinsippvedtak eller på framlagte langtidsplaner for enkelte sektorer, skal ikke innarbeides i budsjettfremskrivingene som rapporteres inn i forbindelse med konsekvensjusteringen. Slike forslag må eventuelt fremmes som satsingsforslag med redegjørelse for flerårige budsjettkonsekvenser, jf. nærmere omtale i avsnitt 3.
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan. På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen på uendret nivå eller i tråd med tidligere vedtak. I denne sammenheng anses alle byggeprosjekter under Statsbygg, utenom bygg som inngår i den såkalte kurantbygg-ordningen, som enkeltstående investeringer.
- Ved framskrivningen korrigeres det for engangsutgifter eller engangsinntekter i budsjettforslaget for de kommende årene.
- Ekstraordinære utbytter fra statlige selskaper konsekvensjusteres i tråd med nivået for normal utbyttepolitikk.
- Avgiftsinntekter og gebyrinntekter framskrives basert på gjeldende satser.
- For øvrig videreføres utgifter og inntekter med uendret nivå.

Dette innebærer at innrapporteringen til flerårige budsjettkonsekvenser gjennomføres på samme måte som i forberedelsen til Gul bok 2008.

3. NYE STØRRE SATSINGSFORSLAG

Det bes om at det blir sendt inn omtale av nye større satsingsforslag som departementet mener bør fremmes i 2009-budsjettet. Som nevnt foran er fristen for slike forslag satt til 28. januar 2008. Det bes om at satsingsforslagene prioriteres.

Omtalen av satsingsforlagene skal for hvert satsingsforslag inneholde:

- a) det konkrete forslaget om aktivitet og bevilgning i 2009 med en oppstilling som viser forslag til bevilgning på alle relevante kapitler og poster
- b) tiltakets formål og varighet
- c) behovet for tiltaket og hvilke resultater tiltaket forventes å gi
- d) forventede økonomiske og administrative konsekvenser, i tråd med Utredningsinstruksens bestemmelser, herunder tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet og nyttevirkninger så langt som mulig målt i kroner
- e) en beskrivelse av hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- f) gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel KS)
- g) beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. pkt. 5.1.
- h) samlet bevilgningsbehov for hvert av årene fra 2010 til 2012. Det er ikke nødvendig med en detaljert opplisting på alle kapitler og poster for perioden 2010-2012.

Det skal utarbeides en tabell med samlet oversikt over alle satsingsforslagene. Krav til innhold i tabellen er nærmere spesifisert i vedlegg 1, mens det er utarbeidet et eksempel på hvordan en slik tabell kan settes opp i vedlegg 2.

Finansdepartementet vil i gjennomgangen av det enkelte satsningsforslag kritisk vurdere hvorvidt de relevante delene av kravene a)-h) er dekket. Finansdepartementet vil ved vurderingen av hvilke satsningsforslag som skal anbefales ført til profilbehandling, særlig legge vekt på:

- i hvilken grad tiltaket bidrar til å gi budsjettet en profil som er i tråd med Regjeringens prioriteringer
- tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Ved beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet legges det til grunn at kostnads- og nyttesiden av et tiltak tallfestes og dokumenteres så langt det er mulig. Tiltak som er mangelfullt utredet og dokumentert vil normalt ikke bli foreslått ført til profilbehandling.

I tilfeller der det ikke har latt seg gjøre å foreta en tilfredsstillende utredning av satsningsforslagene kan imidlertid Finansdepartementet, etter en særskilt vurdering, godta at departementet kommer tilbake på et senere tidspunkt med supplerende informasjon. Dette må i så fall skje senest samtidig med innsendelsen av rammedisponeringsforslaget. Når forslaget sendes inn 28. januar må det komme klart fram hvilke utredninger som vil bli foretatt.

Mindre forslag om nye tiltak må hvert departement selv eventuelt innarbeide under fordelingen av den departementsrammen som fastsettes av Regjeringen.

Det er avgjørende for den samlede budsjettbehandlingen at eventuelle satsinger i sektormeldinger tilpasses prioriteringene og timeplanen for den ordinære budsjettprosessen, og at en i slike meldinger unngår å legge føringer på skatte- og avgiftsopplegget.

4. FORSLAG OM IGANGSETTING AV NYE BYGG

Rutinene for behandling av forslag om igangsetting av nye bygg avhenger av om byggeprosjektene er innenfor eller utenfor husleieordningen, og om fagdepartementene ber om full eller delvis husleiekompensasjon.

i) Byggeprosjekter innenfor husleieordningen der fagdepartementene dekker husleie innenfor uendrede budsjettammer

Ved konsekvensjusteringen av kap. 2445 Statsbygg, post 32 Igangsetting av kurantprosjekter, gjøres det et anslag over behovet for startbevilgninger til nye prosjekter (nybygg, rehabilitering) som skal inngå i husleieordningen, og der fagdepartementene vil dekke alle leieutgifter innenfor uendret budsjettamme. Anslaget utarbeides av Fornyings- og administrasjonsdepartementet og kan eventuelt justeres til budsjettkonferansen i august. For å sikre kontroll med bevilgningsbehovet i senere budsjettår bør bevilgningen i det første budsjettåret utgjøre minst om lag 10 pst. av samlet kostnadsramme. Det understrekes at det ikke gis husleiekompensasjon for denne typen prosjekter.

Når det gjelder igangsetting av slike byggeprosjekter er det ikke et krav om at egen kostnadsramme skal fremlegges for Stortinget. I de tilfeller der prosjektets kostnadsramme beløper seg til over 100 mill. kroner eller der prosjektet har spesiell politisk interesse, uavhengig av kostnadsramme, skal imidlertid forslag til kostnadsramme forelegges Finansdepartementet for godkjenning i god tid før prosjektet planlegges igangsatt.

ii) Byggeprosjekter innenfor husleieordningen der fagdepartementene ber om full eller delvis husleiekompensasjon og byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Forslag om midler til bygg innenfor husleieordningen der fagdepartementene ber om hel eller delvis husleiekompensasjon må fremmes som satsingsforslag av vedkommende fagdepartement. Det samme gjelder bygg utenfor husleieordningen dersom fagdepartementene ikke dekker investeringsbeløpet innenfor budsjetttrammen. Slike bygg må alltid være kostnadsberegnet tilfredsstillende for å kunne bli vurdert mot profiltotten. I likhet med øvrige satsingsforslag, må forslag om igangsetting av nye bygg fremmes til regjeringens første budsjettkonferanse. Prosjektets kostnadsramme og byggeprogram bør være godkjent av Finansdepartementet i god tid før budsjettkonferansen i mars.

Finansdepartementet minner om at investeringsprosjekter over 500 mill. kroner, herunder byggesaker, må ha gjennomgått ekstern kvalitetssikring før forslag til kostnadsramme og startbevilgning legges frem for Stortinget. For at det skal bli tilstrekkelig tid til å fullføre kvalitetssikringer og saksbehandle kvalitetssikringsrapporter, må kvalitetssikringen av styringsunderlag og kostnadsoverslag igangsettes innen 1. mars 2008, og for kompliserte prosjekter innen 1. februar. Spørsmålet om eventuell husleiekompensasjon avgjøres samtidig med spørsmålet om tildeling av investeringsmidler fra profiltotten. Det presiseres at husleie som hovedregel skal dekkes innenfor uendrede budsjetttrammer.

For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som for andre satsingsforslag, jf. avsnitt 3 foran.

Vi minner også om at større investeringsprosjekter (fra 500 mill. kroner i anslått kostnad) skal gjøres til gjenstand for kvalitetssikring av konseptvalg (KS 1).

5. ENDRINGER I BUDSJETTFORSLAG TIL KOMMUNESEKTOREN

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet gjør oppmerksom på at endring av bevilgninger til kommunesektoren alltid må tas opp med både Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Forslag om endringer skal tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet før innspill til marskonferansen oversendes Finansdepartementet. Bakgrunnen er at bevilgninger til kommunesektoren inngår når Regjeringen fastsetter mål for vekst i kommunesektorens samlede inntekter.

Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet viser til konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren om kommuneopplegget i statsbudsjettet. Ordningen innebærer at tiltak, regelendringer mv. som har økonomiske og/eller styringsmessige konsekvenser av betydning for kommunesektoren, skal tas opp i konsultasjons-sammenheng. Fagdepartementene kan drøfte hvilke saker som skal tas opp i konsultasjonssammenheng med Kommunal- og regionaldepartementet, som leder sekretariatet for ordningen. Fra og med arbeidet med statsbudsjettet for 2007 er det etablert nye rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger av statlige reformer i kommunesektoren. Opplysninger om rutiner for konsultasjonsordningen og for involvering av KS i kostnadsberegninger gis i egen veileder fra KRD og på Kommunal- og regionaldepartementets hjemmesider på Odin under tema/kommune/konsultasjoner http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/tema/Kommune-_og_fylkesforvaltning/Konsultasjoner.html

Hvert departement må i tilknytning til budsjettkonferansen i mars redegjøre for planlagte forslag som berører kommunesektoren i 2009. I det følgende blir det etter samråd med Kommunal- og regionaldepartementet, pekt på enkelte punkter det er viktig å være oppmerksom på når det gjelder forslag som berører kommunesektoren.

5.1 Øremerkede tilskudd og kommunal medfinansiering av tiltak (egenandeler)

Av hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes muligheter for å foreta en helhetlig vurdering av ressursfordelingen til ulike formål, må omfanget av særskilte øremerkede tilskudd vurderes kritisk. Øremerkede tilskudd skal bare benyttes som finansiering av utvalgte, høyt prioriterte tjenester som er i en oppstartsfase, eller i forbindelse med tjenester som bare noen få kommuner har ansvaret for. Eventuelle forslag fra departementene om opprettelse av et øremerket tilskudd skal ledsages av:

- en begrunnelse for hvorfor det ikke er tilstrekkelig å kanalisere midlene gjennom inntektssystemet
- nærmere informasjon om hvordan tilskuddsordningen er tenkt utformet, herunder om tilskuddet skal utbetales etterskuddsvis
- en konkret etterprøvbar målsetting for tilskuddet og konkrete resultatkriterier som skal danne grunnlag for rapportering
- forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt og eventuelt fases ut eller legges inn i inntektssystemet.

Opplysningene om konkrete etterprøvbare målsettinger og resultatkriterier, og forslag til tidspunkt for når tilskuddet skal vurderes på nytt, skal fremgå av materialet til budsjettkonferansen i mars.

Beregning av kommunale egenandeler

Kostnadene ved satsingsforslag, regelendringer e.l. dekkes vanligvis ikke fullt ut av et øremerket tilskudd. Dersom en endring eller et nytt tiltak vil medføre krav om kommunal medfinansiering (egenandel), må størrelsen av egenandelen beregnes. Slike beregninger forutsettes gjort av fagdepartementet. Det skal beregnes eventuell kommunal eller fylkeskommunal egenandel ved:

- reformer og satsingsforslag på nye og eksisterende 60-poster
- regelverksendringer (nye lover, forskrifter etc.)
- endringer av oppgavefordelingen.

Disse beregningene må tas inn i konsekvensutredningen til Regjeringens første konferanse om statsbudsjettet for 2009, jf. omtale i avsnitt 3.

Virkingen for eventuelle kommunale egenandeler må også beregnes i tilfeller der konsekvensjusteringen av en 60-post viser endringer av betydning.

Gebyrfinansiering, brukerbetaling

Dersom satsingsforslag, nye tiltak e.l. forutsetter endring i gebyrfinansiering eller annen egenbetaling fra brukere, må omfanget av dette beregnes. Det må også vurderes om kommunene/fylkeskommunene har en reell politisk mulighet til å gebyrfinansiere tiltaket.

5.2 60-poster er unntatt fra departementenes omdisponeringsadgang

60-postene er unntatt fra departementenes frie omdisponeringsadgang. Dette er nødvendig fordi 60-postene inngår i de samlede inntekter for kommunesektoren. Det vil likevel være adgang for departementene til å ta opp med Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet spørsmålet om å flytte beløp fra 60-poster til andre postgrupper. Det må i så tilfelle fremmes forslag til omdisponering for Kommunal- og regionaldepartementet før det forelegges Finansdepartementet.

5.3 Forsøk med oppgavedifferensiering

Spørsmål om konsekvensjustering av forsøk som kun berører Kommunal- og regionaldepartementets rammetilskudd (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd og kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd) avklares bilateralt mellom Kommunal- og regionaldepartementet og berørte departement før forslag sendes til Finansdepartementet.

Nærmere om konsekvensjustering av forsøkene a) Oppland fylkeskommunes "Fritt fram" – forsøk med utviklingsmidler (kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune) og b) Oslo kommune – forsøk med arbeidsmarkedstiltak (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd).

I konsekvensjusteringen trekkes midler som inngår i forsøkene helt ut. Dvs. at midlene som inngår i forsøkene skal legges på de tilskuddsordningene som inngår i forsøkene (moderpost) ved konsekvensjusteringen (kap. 551, 64 settes i 0 i konsekvensjustert budsjett og kap. 571, post 60 trekkes for midlene som inngår i forsøk med arbeidsmarkedstiltak Arbeids- og velferdsetaten). Dette er fagdepartementenes ansvar. Av dette følger at endringer på moderpost som blir gjort i løpet av budsjettprosessen også vil omfatte forsøksmidlene. I forkant av rammefordelingskonferansen melder fagdepartementene beløp som skal overføres til kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune for 2007, eller beløp til kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd til forsøk med arbeidsmarkedstiltak Arbeids- og velferdsetaten, til Kommunal- og regionaldepartementet og Finansdepartementet.

6. GEBYRER OG SEKTORAVGIFTER

Finansdepartementet ga i juni 2006 retningslinjer om hvordan nye gebyrer og sektoravgiftsordninger heretter skal utformes, jf. rundskriv R-112. Ved rundskriv R-4/2006 ble det informert om at også eksisterende ordninger skal gjennomgås og så langt råd er tilpasses de nye retningslinjene. I de to siste statsbudsjettene og gjennom bevilgningsforslag i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007 har Regjeringen fulgt opp retningslinjene, bl.a. ved betydelige reduksjoner i tidligere overprisede gebyrer. Dette har vært gjort som en del av det samlede skatte- og avgiftsopplegget. I tillegg er det etablert egne poster i statsbudsjettet for sektoravgifter for å skille dem tydelig fra gebyrer.

De fleste departementene har opplyst at deres eksisterende gebyr- og avgiftsordninger er i samsvar med retningslinjene. Det er imidlertid fortsatt en del avvik. Bl.a. er satsene på noen av de inntektsmessig største gebyrordningene ennå for høye. Finansdepartementet er videre kjent med at noen departementer ennå ikke har fullført

gjennomgangen av sine ordninger. Det er derfor nødvendig å fortsette arbeidet med tilpasning i statsbudsjettet for 2009.

Finansdepartementet ber om at alle forslag om tekniske endringer som følge av departementenes gjennomgang, som f.eks. omgjøring av et gebyr til sektoravgift, blir fremmet som en del av forslaget til konsekvensjustert budsjett for 2009. Ifm. konsekvensjusteringen ber vi dessuten om at departementene iverksetter en særskilt gjennomgang av budsjettpostene hvor gebyrinntekter føres opp. Bakgrunnen for dette er at Finansdepartementet ønsker at det skal gå tydeligere fram av statsbudsjettet hvor store inntektene fra gebyrer er. Vi ber departementene gå gjennom sine inntektskapitler med det mål at gebyrinntekter fra og med statsbudsjettet for 2009 skal være skilt ut på separate poster. Gebyrer som skal dekke kostnadene ved konkrete statlige myndighetshandlinger skal føres opp i statsbudsjettet på inntektspostene 1-29, jf. Finansdepartementets rundskriv R-101 om statens kontoplan. Inntekter fra ulike gebyrer kan om departementet finner det hensiktsmessig samles på én post, men den aktuelle inntektsposten skal i tilfelle ikke inneholde annet enn gebyrinntekter. Vi ber i denne forbindelse departementene påse at inntekter fra overtredelsesgebyrer, forsinkelsesgebyrer eller andre "gebyrer" av pønål karakter ikke budsjetteres på samme poster som gebyrinntekter som er betaling for konkrete statlige myndighetshandlinger. Førstnevnte inntekter skal føres opp i statsbudsjettet på postene 85-89, jf. pkt. 4.6 i rundskriv R-3/2006 Hovedbudsjettsskriv for 2007.

Departementene bes også vurdere om det er behov for å endre navnene på de aktuelle inntektspostene slik at postbetegnelsene blir mest mulig dekkende for innholdet. Det bes her også vurdert om den lov- eller forskriftsbestemmelse som hjemler den aktuelle betalingsplikt, bør endres slik at betegnelsen også der blir i tråd med retningslinjene for skillet mellom gebyrer og sektoravgifter. Alle departementene bes rapportere om resultatet av gjennomgangen og fremme eventuelle forslag om endringer i poststruktur, bevilgning eller postbetegnelse for Finansdepartementet som en del av det samlede forslaget til konsekvensjustering.

Finansdepartementet vil også for 2009 vurdere om overprisede gebyrer skal foreslås redusert som en del av skatte- og avgiftsopplegget. Eventuelle forslag fra departementene som påvirker statens totale proveny fra gebyrer og sektoravgifter må fremmes sammen med innsendelsen av nye, større satsingsforslag for 2009.

7. SPESIFIKASJON AV DRIFTSPOSTENE FOR 2008-BUDSJETTET

For å kunne foreta en tilfredsstillende fordeling av lønnsoppgjøret for statsansatte våren 2008 er det nødvendig å vite hvordan fagdepartementene vil fordele driftsutgiftene på post 01 i saldert budsjett 2008 på underpost 1 for lønn og godtgjørelser og underpost 2 for kjøp av varer og tjenester. Finansdepartementet ber derfor om at fagdepartementene sender en egen oversikt over hvordan 01-postene i saldert budsjett 2008 skal fordeles på underpost 1 og underpost 2. Fristen for denne rapporteringen er 7. januar 2008.

8. PRISOMREGNING

De departementsvise rammene som fastsettes under den første budsjettkonferansen om 2009-budsjettet er i 2008-prisnivå. Omregning til 2009-prisnivå vil på vanlig måte bli foretatt etter konferansen. Resultatet av prisomregningen blir meddelt i departementenes rammebrev.

9. FORELØPIG TIDSPLAN FOR 2009-BUDSJETTET

Rammefordelingskonferansen:

Frist for innlevering av post 01 i 2008-budsjettet fordelt på lønn og kjøp av varer og tjenester	7. januar
Frist for innlevering av materiale til konsekvensjusteringen	14. januar
Frist for innmelding av satsingsforslag	28. januar
<i>Regjeringens første rammekonferanse om 2009-budsjettet</i>	<i>9.-11. mars</i>
Utsending av Hovedbudsjettsskriv	1. april

Sluttprioritering av budsjettet – august:

Innlevering av rammefordelingsforslaget	Ultimo juli
<i>Regjeringens vurdering av budsjettforslaget med fordeling av profiltotten</i>	<i>27.-28. august</i>
Fagproposisjonene i statsråd	Medio september
Gul bok i statsråd	Medio september
Budsjettet legges fram for Stortinget	Primo oktober

Med hilsen

Espen Aasen e.f.
avdelingsdirektør

Øystein Hernæs
førstekonsulent

Vedlegg 1

Tekniske direktiver til Konsekvensjusteringen

Tabeller

Konsekvensjusterte beløp for 2009 føres som tidligere opp på eget ark med angivelse av kapittel, post og beløp i tusen 2008-kroner, men slik at bare endring i forhold til saldert budsjett 2008 skal angis. Poster som skal videreføres med samme nominelle beløp som i 2008, skal dermed ikke føres opp. Dette vil blant annet gjelde flesteparten av driftspostene 01-24 og en rekke overføringsposter. Poster som viser økning føres opp uten fortegn, mens poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn (-). Merk spesielt at dersom det ikke skal føres opp beløp i 2008 og påfølgende år, noteres konsekvensjusteringen teknisk ved å føre opp beløpet fra saldert budsjett for 2008 med negativt fortegn i alle kolonnene.

Data skal i tillegg leveres elektronisk. Det kan sendes via Budkom eller leveres på diskett, CD, eller minnepinne.

Filene skal genereres via budkom og heter "Konsekvensjustering" (KONS_) og ser ut som følger:

År	Fdepnr	Omrnr	Katnr	Kap	Post	Upost	2009	2010	2011	2012
2009	16	00	30	0020	1	1	482	0	0	0
2009	16	23	10	1600	1	2	0	500	-500	0

- Tallene som skal føres opp i kolonnene for 2009, 2010, 2011, 2012 er endring i tusen kroner i forhold til saldert budsjett 2008
- Poster som viser nedgang føres opp med negativt fortegn ("-") plasseres foran tallet

Dataene må være lagret som ren tekst (txt). Hvert felt skal være atskilt med én tabulator. Alle felter fylles ut. Alt dette skjer automatisk når en kjører rapporten.

Selv om bevilgningsforslagene når de fremmes for Stortinget, er slått sammen til en felles driftspost, må fagdepartementene spesifisere lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tjenester på underposter i Regjeringens interne budsjettarbeid. Dette er nødvendig for å kunne foreta en korrekt prisomregning av budsjetttrammene. Under driftsutgifter post 01er underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester. Alle 24-poster spesifiseres også på underpost.

Alle andre poster skal ikke splittes opp på underpost.

Spørsmål rettes til Ann Kariin Holand (tlf. 22 24 43 07).

Tekstkommentarer:

Tekstkommentarene skal redegjøre for alle relevante prognoseforutsetninger, og kort dokumentere hvordan beregningene er foretatt. Dette gjelder også innrapporterte tall fra 2009 til 2012. Plantall medtas i den utstrekning de reelt sett belyser budsjettutviklingen på en nyttig og pålitelig måte. Omtalen sendes inn i papirversjon til Finansdepartementet. Teksten skal i tillegg leveres på et elektronisk medium eller via budkom. Filen skal kalles KON09fag.doc (der "KON" står for Konsekvensjustert budsjett, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Satsingsforslag

Omtalen av satsingsforslagene sendes inn i papirversjon til Finansdepartementet. I tillegg sendes kopi av forslag som berører kommunesektoren til Kommunal- og regionaldepartementet v/Kommunalavdelingen og forslag som gjelder forskning og utvikling (FoU) til Kunnskapsdepartementet v/Forskningsavdelingen. Teksten skal også leveres på Elektronisk mediumt eller via budkom. Filen skal kalles SAT09fag.doc. (der "SAT" står for satsingsforslag, og "fag" skal erstattes med forkortelse for det aktuelle departement).

Det skal utarbeides en tabell som viser en samlet oversikt over alle satsingsforslagene fra hvert departement. Tabellen skal inneholde informasjon om:

- Hvilket formål forslaget gjelder.
- Hvordan satsingsforslagene fordeler seg på kapittel og post.
- Bevilgning i saldert budsjett 2008 for de aktuelle postene.
- Budsjettkonsekvensen i 2009 som følger av satsingsforslaget.
- Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2010 – 2012. Dersom det er mulig kan det oppgis flerårige konsekvenser på kapittel- og postnivå, men dette er ikke et krav. Oversikten over flerårige konsekvenser skal imidlertid dekke alle satsingsforslagene i sum.

Dersom det er grunnlag for å gruppere satsingsforslagene i enkelte satsingsformål (for eksempel nordområdetiltak, tiltak for forskning, distrikts- og regionaltiltak mv.) bes det om at dette fremkommer av tabellen slik at alle endringer på kapittel- og postnivå som gjelder samme satsingsforslag/område står samlet. Det bes i så fall om at satsingsforslagene summeres for hvert formålsområde, jf. eksempel 2 i vedlegg 2.

Det er utarbeidet et forslag til mal for tabellen i vedlegg 2 som kan benyttes.

Vedlegg 2

Eksempel 1 - uten gruppering av satsingsformål

Formål	Kap	Post	Saldert budsjett	Satsings- forslag 2009	Flerårige konsekvenser		
					2010	2011	2012
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
TOTALSUM, satsningsforslag							

Eksempel 2 - med gruppering av satsingsformål

Formål	Kap	Post	Saldert budsjett	Satsings- forslag 2009	Flerårige konsekvenser		
					2010	2011	2012
<i>Satsingsformål</i>							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Sum satsingsforslag til formålet							
<i>Satsingsformål</i>							
Formålsbeskrivelse							
Formålsbeskrivelse							
Sum satsingsforslag til formålet							
TOTALSUM, satsningsforslag							